JS Gris AB
samuel.nilsson00@hotmail.com

Ansökan om ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till djurhållande verksamhet på fastigheten Allberg 3:2 i Falkenbergs kommun

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län meddelar, med stöd av 16 kap. 2 a § miljöbalken, JS Gris AB, org.nr. 559457–3130, ändringstillstånd till djurhållande verksamhet på fastigheten Allberg 3:2 i Falkenbergs kommun. Verksamheten omfattar en anläggning med maximalt 6 020 platser för slaktsvin. Ändringstillståndet omfattar byggnation av ett nytt stall och två nya gödselbrunnar med huvudsaklig utformning enligt bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationen återkallar tillståndet vad gäller gödselavvattning samt upphäver villkor 4.[1]

Miljöprövningsdelegationen avslår bolagets yrkande om ändring av villkor 6.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

Miljöprövningsdelegationen föreskriver följande tillkommande tillståndsvillkor:

12. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnader samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor ska samlas upp i tät behållare samt tas om hand så att vattnet inte förorenar mark eller vatten. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska motsvara minst 10 månader. [2]

[1] Se Miljöprövningsdelegationens beslut om ändringstillstånd 2015-05-06 i ärende 551-872-15.
[2] När ett tillkommande villkor meddelades i ändringstillståndet 2015-05-06 (ärende 551-872-15), fick det av misstag nummer 13 i stället för 12. Därför får nu de nya villkoren numreringen 12, 14, 15 och 16.

14. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av stallgödsel. Avtalen ska omfatta det totala behovet av spridningsareal eller annan avsättning för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till och som inte används i den egna verksamheten.

15. Lagring av rötrest (biogödsel) ska ske i behållare med fast eller flytande tak som förhindrar metan- och ammoniakavgång samt störande lukt.

16. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, inklusive farligt avfall, samt förslag till undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter Miljöprövningsdelegationen åt tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare villkor som kan behövas vad avser:

D1. Avveckling vid upphörande av verksamheten (jfr villkor 16 ovan).

Ändring av villkor

Följande befintliga villkor som meddelats i tillståndet den 27 juli 2007 och i ändringstillståndet den 6 maj 2015 samt i beslutet om villkorsändring den 4 juni 2019 ändras så att de får nedanstående lydelser:

Villkor 2

Stallgödseln ska lagras i täta behållare med sådan kapacitet att gödseln kan lagras under perioder då spridning inte är möjlig. Lagringskapaciteten ska motsvara minst 10 månaders gödselproduktion. Nyuppförda gödselbrunnar ska förses med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång och växthusgaser samt förebygger och begränsar luktstörningar.

Villkor 10

Den ekvivalenta ljudnivån (Leq) från verksamheten får utomhus vid bostäder inte överstiga följande värden:

50 dBA helgfri måndag-fredag kl. 06.00–18.00
45 dBA lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00–18.00

45 dBA kvällstid kl. 18.00–22.00
40 dBA nattetid kl. 22.00–06.00

Momentana ljud (LFmax) får inte överstiga 55 dBA nattetid kl. 22.00-06.00.

Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

Villkor 13

Kemiska produkter och avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

Upphävande av villkor

Miljöprövningsdelegationen bifaller bolagets yrkande om upphävande av villkor 4 i beslut meddelat den 4 juni 2019 (dnr 551-7290-18).

Verkställighet och igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen bifaller sökandens yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får därmed tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Den tillståndsgivna utökade verksamheten ska ha satts igång senast 3 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet i denna del. Tillsynsmyndigheten ska skriftligen meddelas både det datum då tillståndet tas i anspråk och när verksamheten sätts igång.

Kungörelsedelgivning samt hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar efter beslutsdatum införas i Post- och Inrikes Tidningar samt i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats.

Beslutet hålls tillgängligt hos Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i Falkenbergs kommun samt hos Länsstyrelsen, Slottsgatan 2 i Halmstad.

Eventuellt överklagande skickas till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad eller till e-postadress halland@lansstyrelsen.se. Ange vilket beslut som överklagandet gäller genom att ange diarienumret 6115–2026. Skriv också vilken ändring som begärs. För att överklagandet ska kunna prövas, måste det vara inkommet till Länsstyrelsen **senast den 24 november 2026.**

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg för prövning.

Kontakta Länsstyrelsen på tfn 010-224 30 00 eller halland@lansstyrelsen.se, om något är oklart.

Verksamhetskod och tillståndsplikt

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 kap 1 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 1.10-i). Anläggningens IED-kod är 6.6 b.

Tidigare prövning

I beslut den 27 juli 2007, dnr 551-15536-06, meddelade Miljöprövningsdelegationen tillstånd enligt miljöbalken till Skattagårds lantbruk för verksamhet med svinproduktion i stallbyggnader med plats för högst 2 420 slaktsvin. Den totala produktionen fick uppgå till högst 8 500 slaktgrisar per år. Tillståndet förenades med följande villkor:

1. *Om inte annat framgår av övriga villkor skall verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.*

2. *Lagringsutrymmena för flytgödsel skall utökas till minst 6 488 m^3 senast 6 månader efter det att tillståndet vunnit laga kraft. Befintliga lagringsbehållare som utnyttjas enligt avtal och som är äldre än 20 år skall innan de tas i anspråk kontrolleras med avseende på täthet och skyddsanordningar av person/institution som*

tillsynsmyndigheten godkänt. Nyuppförda behållare skall förses med fast tak och placeringen skall godkännas av tillsynsmyndigheten.

3. *Analyser av flytgödselns växtnäringsinnehåll skall ske minst två gånger per år och omfatta innehållet av kväve och fosfor. En växtnäringsbalans avseende kväve, fosfor och kalium skall upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år. Journal skall föras över djurhållning och leverans av gödsel. Journalen skall hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten och resultaten av gödselanalyserna för gödselmottagarna.*

4. *Spridningsarealerna för gödsel skall senast sex månader efter det att tillståndet vunnit laga kraft utökas till minst 310 ha. Nytillkomna spridningsarealer skall godkännas av tillsynsmyndigheten. Om den tillgängliga spridningsarealen understiger 310 ha skall antalet slaktsvin minskas proportionellt.*

5. *Gödseln skall vid transport och spridning hanteras på sådant sätt att läckage och spill förhindras och så att olägenhet för människors hälsa och trevnad inte upp kommer. Transport av gödsel skall ske så att spill av jord och gödsel på gemensamma vägar i området undviks.*

6. *Spridningen av gödselmedel skall grundas på aktuell markkarta och anpassas till grödans behov för växtsäsongen. Spridningsarealerna skall markkarteras minst vart tionde år. Minst halva gödselproduktionen skall spridas med myllningsaggregat eller ske med nedbrukning inom en timma efter spridning.*

7. *Kvävegödsling till höstsäd med flytgödsel eller handelsgödsel får inte ske under tiden den 1 augusti – den 15 februari.*

8. *Risken för förorening av diken och vattendrag skall alltid beaktas vid spridning av gödsel. Intill öppna diken, vattendrag, våtmarker och märgelgravar skall en zon lämnas fri från spridning. Den spridningsfria zonen bör vara ständigt bevuxen. Zonens bredd skall anpassas efter risken för ytavrinning från fältet, men får inte vara mindre än sex meter.*

9. *Spridning av stallgödsel får inte utan medgivande från bostadsinnehavaren eller ägaren ske närmare än 30 meter från bostadstomt eller vattentäkt.*

10. *Buller från verksamheten skall begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överstiger:*
    50 dB(A) vardagar dagtid kl. 07-18
    40 dB(A) nattetid kl. 22-07
    45 dB(A) övrig tid

Momentana ljud nattetid får inte överskrida 55 dB(A).

11. *Senast sex månader efter att tillståndet tagits i anspråk skall till tillsynsmyndigheten inlämnas ett förslag till kontrollprogram för verksamheten.*

Miljöprövningsdelegationen överlät åt tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor av mindre betydelse avseende gödselhanteringen.

I beslut den 6 maj 2015, dnr 551-872-15, meddelade Miljöprövningsdelegationen ändringstillstånd enligt miljöbalken till Anders Nilsson. Ändringen innefattade avvattning av gödsel om högst 30 000 m³ årligen. Begränsningen avseende en total produktion om 8 500 slaktgrisar per år togs bort. Delegationen överlät åt tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor angående avvattning, gödselhantering och kontroll av recipient samt ändrade vissa villkor, vilka fick följande lydelser:

1. *Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i tillståndsärendet och ärendet om ändringstillstånd.*

2. *Vid traditionell gödselhantering krävs lagringskapacitet enligt gällande föreskrifter. Nyuppförda behållare ska förses med fast tak och placeringen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.*

3. *Analyser av flytgödselns eller mull- och NPK-fraktionernas växtnäringsinnehåll ska tas minst en gång per år och omfatta innehållet av kväve och fosfor. Resultaten av analyserna ska redovisas för gödselmedelsmottagarna. En växtnäringsbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år. Journal ska hållas över djurhållning och leverans av gödsel. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.*

4. *Vid avvattning av gödsel ska journal föras för den producerade mull- respektive NPK-fraktionen omfattande mängd, mottagare samt datum för överlåtelse. Journal ska även föras för mängden vatten som lämnar avvattningsanläggningen. Uppgifterna ska sammanställas och bifogas den årliga miljörapporten för verksamheten. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.*

   Vid traditionell gödselhantering krävs spridningsarealer enligt gällande föreskrifter. De arealer som håller P-AL, klass V får inte räknas in i tillgänglig spridningsareal. Nytillkomna spridningsarealer skall godkännas av tillsynsmyndigheten.

6. *Spridningen av gödselmedel ska grundas på aktuell markkarta och anpassas till grödans behov för växtsäsongen. De egna spridningsarealerna skall markkarteras minst vart tionde år. Vid traditionell gödselhantering ska minst halva gödselproduktionen spridas med myllningsaggregat eller ske med nedbrukning inom en timme efter spridning.*

I beslutet tillkom följande villkor:

13. *Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och på sådant sätt att förorening av mark, vatten och luft inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat.*

Miljöprövningsdelegationen föreskrev en prövotid om två år. Under denna skulle bolaget utreda följande.

U1. De tekniska och ekonomiska möjligheterna att begränsa utsläppen av organiskt material till högst 10 mg BOD_7/liter till recipienten Fjällalundabäcken. Provtagning ska ske fyra gånger per år vid låg vattenföring. Prover ska tas i Fjällalundabäcken på en plats uppströms utsläppspunkten och på en plats strax nedströms utsläppspunkten.

Under prövotiden var följande provisoriska föreskrift gällande:

P1. Vid avvattning av gödsel får det vatten som släpps till recipienten Fjällalundabäcken inte ha ett näringsinnehåll som överstiger 10 mg kväve/liter, 0,4 mg fosfor/liter och 15 mg BOD_7/liter. Det utsläppta vattnets pH-värde får som högst uppgå till pH 8,5. Ett provtagningsprogram för det avskilda vattnet ska upprättas och godkännas av tillsynsmyndigheten.

I miljöprövningsdelegationens beslut den 4 juni 2019 (dnr. 551-7290-18) meddelades Anders Nilsson ändring av villkor i tillstånd avseende djurhållning och gödselavvattning. Delegationen upphävde utredningsvillkoret U1 och den provisoriska föreskriften P1 samt ändrade villkor 2 och 4 enligt följande:

2. *Vid traditionell gödselhantering krävs lagringskapacitet enligt gällande föreskrifter. Nyuppförda behållare ska förses med fast tak och placeringen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.*

   Vid avvattning av gödsel krävs lagringskapacitet för 10 månaders produktion av restvatten. Placeringen av nyuppförda behållare ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Om halten totalkväve i restvattnet överstiger 2 g/l som årsmedelvärde ska lagringsbehållare förses med fast eller flytande tak. Mätmetoder och mätfrekvens ska anges i kontrollprogrammet.

4. *Vid avvattning av gödsel ska journal föras för den producerade mull- respektive NPK-fraktionen omfattande mängd, mottagare samt datum för överlåtelse. Journal ska även föras för mängden vatten som lämnar avvattningsanläggningen. Uppgifterna ska sammanställas och bifogas den årliga miljörapporten för verksamheten. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten. Tillräcklig spridningsareal för restvattnet ska finnas så att mängden kväve som tillförs med organiska gödselmedel inte överstiger 170 kg per hektar och år samt att mängden fosfor från organiska gödselmedel inte överstiger 22 kg per hektar och år.*

   Vid traditionell gödselhantering krävs spridningsarealer enligt gällande föreskrifter. De arealer som håller P-AL klass V får inte räknas in i tillgänglig spridningsareal. Nytillkomna spridningsarealer ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

Det aktuella tillståndet har senare överlåtits till JS Gris AB.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 11 juli 2025. Delegationen begärde vissa kompletteringar, vilka kom in den 16 mars och 26 maj 2026. Ansökan kungjordes därefter i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats den 19 juni 2026. Ansökan sändes för yttrande till Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun och Länsstyrelsen. Yttrande har inkommit från nämnden. Sökanden har fått nämndens yttrande för kännedom.

Ansökan och yrkanden

Yrkanden

Ansökan avser ett ändringstillstånd för utökning av slaktsvinsproduktion med nybyggnation av ett stall på fastigheten Allberg 3:2 i Falkenbergs kommun. JS Gris AB yrkar att:

- Slaktsvinsuppfödning ska få bedrivas med upp till 6 020 platser på fastigheten Allberg 3:2 i Falkenbergs kommun.
- En igångsättningstid om 3 år fastställs för byggnation från det att beslutet om tillstånd har vunnit laga kraft.
- Verkställighetsförordnande bifalls.

Som skäl för verkställighetsförordnande har bolaget angett att verksamheten behöver följa planeringen för inköp av smågrisar. Det

krävs också planering med slakteriet och biogasanläggningen för mottagande av gödsel. Driften behöver kunna starta som planerat, så att verksamheten inte står med tomma stall.

Åtaganden

Sökanden har i ansökan och kompletteringar gjort bl.a. följande åtaganden:

- Utgödsling sker med vakuumsystem i stallarna. Detta gör att gödseln får ligga stilla under boxarna. Tömning sker var 14 dag eller en gång per vecka, vilket minskar ammoniakavgången
- Svämtäcke eller tak på gödselbrunnar håller nere ammoniakavgången från gödseln.
- Återvinning av värmen från gödseln värmer upp liggdelen i boxarna vilket ger ett torrare klimat.
- Rutiner kommer att finnas för att upptäcka och snabbt kunna hantera läckage på vattenledning.
- Strategisk placering av ventilation på tak och gavlar. Frånluftsdon på stallen placeras med hänsyn till närboende och lokala vindförhållanden.
- Gödsel kommer att skickas till biogasanläggning och återtas som biogödsel. Biogödsel luktar mindre när den sprids. Spridning av gödsel kommer att ske vid lämpliga väderförhållanden och i största möjliga mån under dagtid (kl. 06-18) och sammanhängande. Kvällar och helgdagar kommer att undvikas.
- Transporter kommer att planeras så att dessa i största möjliga mån inte är på gården samtidigt, för att undvika köbildning vilket skulle kunna påverka trafiken på väg 115.
- Transporter kommer i största möjliga mån att ske under dagtid (kl. 06-18).
- Fodret kommer att anpassas för de specifika kraven för produktionen.
- Restlöst och tidsstyrt fodersystem levererar foder i rätt mängd och i rätt tid, vilket optimerar fodermängden.

- Bullerkontroll är en del av egenkontrollen och underhåll av ventilation, fordon och maskiner görs regelbundet.
- Huvudalternativet för placeringen [av stallet] ger närhet till befintlig verksamhet där närboende redan är vana vid att verksamhet pågår.
- Högeffektiva fläktar med låg bullernivå väljs vid nybyggnation.
- Byggnaderna är ljudisolerade och dörrar till stallen hålls stängda.
- Gårdsplanen, körvägar och hårdgjorda ytor hålls rena från foder, gödsel och annat spill.
- Verksamheten har eget omhändertagande av avloppsvatten. Tvättvatten samlas upp i gödselbrunnar och sprids på åkermark.

Villkor

Sökanden yrkar följande tillkommande villkor för verksamheten:

- Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkt och på sådant sätt att förorening av mark, vatten och luft förebyggs. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras skyddat från nederbörd och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är ogenomsläppligt för det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de minst rymmer den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volym. Hanteringen ska ske så att spill och läckage till omgivningen förebyggs och begränsas.[3]
- Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnaderna ska ledas till gödselbrunn och därefter omhändertas så att det inte medför förorening av yt- eller grundvatten.
- Avtal med mottagare av gödsel ska finnas för den under året beräknade gödselproduktionen.

Sökanden yrkar att villkor 2, 6 och 10 ska ändras så att de får följande lydelser:

[3] Sökanden har i komplettering av ansökan 2026-06-26 återkallat yrkandet om det tillkommande villkoret avseende kemiska produkter och farligt avfall. Sökanden önskar att det befintliga villkoret i beslut 2015-05-06 ska kvarstå i sin helhet.

2. Stallgödseln ska lagras i täta behållare med sådan kapacitet att gödseln kan lagras under perioder då spridning inte är möjlig. Lagringskapaciteten ska motsvara minst 10 månaders gödselproduktion.

6. Spridning av gödselmedel ska grundas på aktuell markkartering och anpassas till grödans behov för växtsäsongen. Spridningsarealen ska markkarteras minst vart tionde år. Gödsel som inte sprids på växande gröda ska spridas med myllningsaggregat eller nedbrukas inom 4 timmar från spridning.

10. Buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överskrider:

    50 dB(A) vardagar kl. 06-18
    40 dB(A) nattetid kl. 22-06
    45 dB(A) övrig tid

    Momentana ljud får inte överskrida 55 dB(A) nattetid

Sökanden yrkar att villkor 4 upphävs. Villkoret avser avvattning av gödsel. Avvattning av gödsel sker inte längre i verksamheten och bedöms inte heller vara aktuellt framöver.

Ur sökandens beskrivning av verksamheten

Av sökandens beskrivning av verksamheten framgår bl.a. följande.

Allmänt

På gården Allberg Stora Björsgård har det under lång tid funnits slaktsvinsproduktion. Verksamheten är i starten av ett generationsskifte och en utökning av produktionen ses som en naturlig del av framtiden. Förändringen innebär byggnation av ett nytt slaktsvinsstall på den befintliga fastigheten Allberg 3:2. Stallet kommer att vara ca 125 m långt och ca 34 m brett och placeras längs med det befintliga stallet.

Det nya stallet kommer att rymma 3 600 slaktsvinplatser. Tillsammans med de befintliga 2 420 platserna innebär detta en total kapacitet om 6 020 slaktsvinsplatser, motsvarande 602 djurenheter. Utökningen innebär att mer gödsel kommer att produceras. Nya gödselbrunnar kommer att byggas på fastigheten för att uppfylla lagkrav om lagringskapacitet.

Lokalisering

Verksamheten är belägen ca 10 km öster om Falkenberg i Hallands län, 1,5 km väster om Årstad. En stor del av marken runt omkring verksamheten är jordbruksmark med gårdsenheter, men det finns också en del friliggande bostadshus. Huvudalternativet för den utökade verksamheten är att bygga ett nytt slaktsvinsstall på åkermarken öster om det befintliga slaktsvinstallet. Närheten till det befintliga stallet medför att transporter kan samköras och tillsyn av djuren underlättas.

Teknisk beskrivning av verksamheten

JS Gris AB bedriver slaktsvinsproduktion och köper in grisar vid ca 30 kg levande vikt, vilka föds upp på platsen till slaktgrisar (ca 120 kg). Verksamheten försöker i möjligaste mån köpa in grisar från samma besättning för att minska risken för smittspridning och upprätthålla en god djurhälsa. När grisarna nått slaktvikt hämtas de med lastbil för transport till slakteri.

Från verksamheten uppstår utsläpp i form av damm och lukt, framför allt i samband med djurhållningen och hanteringen av gödsel så som vid utgödsling och transport av gödsel. Buller uppstår främst från fordonstrafik i form av lastbilar, traktorer och andra maskiner som används i den dagliga driften. En del foder produceras på gården, men den största delen köps in.

Dammreducerande teknik

Dammbildning vid uppfödning av slaktsvin bedöms vara begränsad. Det som dammar kan vara strö och foder. Med ett restlöst system är det blötfoder som används, vilket inte dammar. Som strömedel i boxarna används halm av god kvalitet, vilket bedöms bidra till att begränsa dammbildningen.

Luktemissioner vid gödselspridning

Vid utgödsling och spridning av gödsel på åkermark kan lukt förekomma. I den planerade verksamheten kommer endast biogödsel från biogasanläggning att spridas. Biogödsel bidrar till mindre lukt än stallgödsel. För att minimera luktpåverkan sker spridningen under dagtid och vid gynnsamma väderförhållanden. I närheten av bostäder planeras spridningen i största möjliga mån till sammanhängande tidsperioder och undviks i anslutning till kvällar samt större helger.

Energiförbrukning

Idag används solceller på 50 kilowatt för elförsörjningen till det befintliga stallet och boningshuset. Värmeåtervinning sker mellan gödsel och golvet i boxarna. Detta medför att liggdelen i boxarna är varm och torr.

Transporter och buller

I samband med utökningen av verksamheten förväntas logistiken förbättras genom mer samordnade inköp och leveranser. Exempelvis skapas bättre förutsättningar för att ta emot fullastade transporter med foder och smågrisar, vilket bidrar till ökad transporteffektivitet och minskad miljöpåverkan. Vidare planeras transporter att tidsmässigt samordnas så att de inte sker samtidigt på gårdsplanen. Detta är en åtgärd som utförs för att minska trängsel och säkerställa god framkomlighet, särskilt med hänsyn till Trafikverkets synpunkter om trafiksäkerhet för påfarten till väg 150.

Den huvudsakliga bullerkällan i verksamheten utgörs av transporter med lastbil och traktor till och från gården. Internt sker transporter med traktor inom ett samlat område, vilket minimerar körsträckor och bullerspridning. Verksamhetens fasta anläggningar, såsom fläktar och foderutrustning, är försedda med högeffektiva och ljuddämpade system. Fläktarna är energieffektiva och konstruerade för att ha en låg ljudnivå. Stallbyggnaderna är slutna och dörrarna hålls stängda, vilket ytterligare begränsar ljudemissioner från verksamheten till omgivningen.

Avfall och kemikalier

Sortering av avfall från gården görs i fraktionerna plast, trä, metall, glas och elektronik. Farligt avfall utgörs av stickande och skärande föremål, batterier, lysrör och oljespill. Allt avfall sorteras och förvaras säkert och avgränsat. Farligt avfall samlas in och hämtas av företag som har tillstånd att transportera farligt avfall. Kadaver förvaras i container på en platta och hämtas av företag som har tillstånd för kadaverhämtning.

Statusrapport

De miljö- och hälsofarliga ämnen som har identifierats i verksamheten är eldningsolja, rengöringsmedel, desinfektionsmedel, citronsyra och grisgödsel. Av dessa bedömer verksamheten att eldningsolja, desinfektionsmedel och gödsel är ämnen som kan orsaka föroreningsskada. Risken för utsläpp av eldningsolja bedöms vara obefintlig. Desinfektionsmedel förvaras i säckar fram till användning, vilket innebär en liten risk att produkten skulle kunna läcka ut och

orsaka förorening. Gödseln kommer att pumpas ut till gödselbrunnar för vidare transport till biogasanläggning för att slutligen spridas på åkermark. Bolaget bedömer att det är ytterst osannolikt att mängden miljö- och hälsofarliga ämnen i verksamheten kommer att öka i framtiden.

Utifrån vad som framgår ovan finner bolaget att inga av de farliga ämnena som hanteras inom verksamheten är utav tillräckligt stor mängd, eller av tillräcklig toxicitet för att under de omständigheter som gäller på verksamheten ha förmåga att förorsaka en förorening av betydelse. Bolaget bedömer att det inte finns någon signifikant föroreningsrisk och därmed upprättas ingen statusrapport.

Ur sökandens miljökonsekvensbeskrivning

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. följande.

Lokalisering

Inom 500 meter från verksamhetsområdet finns 5 bostäder. Det närmaste bostadshuset, bortsett från bostadshuset som hör till gården, ligger ca 300 meter från det nya stallet.

Detaljplan och översiktsplan

Verksamhetens huvudlokalisering ingår inte i detaljplanerat område och begränsas inte av innehållet i översiktsplanen för Falkenbergs kommun.

Kulturmiljö, världsarv och naturreservat

Ingen av de tre lokaliseringsalternativen för nybyggnation ligger inom eller i direkt anslutning till områden som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen, världsarv eller naturreservat. Avstånden till dessa skyddade områden överstiger 500 meter, vilket bedöms vara en tillräcklig buffertzon för att utökningen inte ska medföra någon negativ påverkan. Verksamheten påverkar inte visuella värden, markanvändning eller tillgänglighet till några skyddade områden.

Fornlämningar

Enligt Riksantikvarieämbetets digitala register Fornsök finns inga registrerade fornlämningar inom det område där verksamheten bedrivs idag eller där utökning planeras. Det närmaste kända fornminnet ligger mer än 700 meter från gården, vilket innebär att ingen direkt eller indirekt påverkan kan förväntas vid genomförande av utbyggnaden i enlighet med huvudalternativet. För den andra alternativa placeringen är avståndet kortare, men efter översyn bedöms

även denna lokalisering inte utgöra någon risk för skada eller konflikt med kulturhistoriska lämningar.

Riksintressen

Huvudalternativet för placering av det nya slaktsvinsstallet och en av de alternativa placeringarna ligger utanför områden som är utpekade som riksintresse för naturvård. Ingen påverkan på sådana områden förväntas därför att uppstå. Den andra alternativa placeringen ligger inom ett område som markerats som "*skyddad natur*".

Vattenskyddsområde

Vid sökning i Naturvårdsverkets kartverktyg *Skyddad natur* framgår att verksamheten ligger mer än 1 km från närmaste vattenskyddsområde. Detta avstånd är tillräckligt för att säkerställa att utökningen av verksamheten inte medför någon påverkan på den skyddade vattenförekomsten. Ingen del av verksamhetens hantering, inklusive lagring och spridning av gödsel, planeras inom vattenskyddsområdets gränser. All gödsel hanteras i täckta brunnar och pumpas i slutna ledningar, vilket ytterligare minskar risken för förorening av yt- och grundvatten.

Alternativ lokalisering och utformning

Huvudalternativet för den utökade verksamheten är att bygga ett nytt slaktsvinsstall på åkermarken öster om det befintliga slaktsvinstallet. Avståndet mellan det befintliga stallet och det nya stallet kommer att vara 40 meter.

Det nya stallet kommer att smälta väl in i landskapsbilden på ett tillfredställande sätt. Vid utblick från Årstad vid väg 150 Torupsvägen mot Falkenberg kommer det nya stallets placering, som är parallell med det befintliga stallet [och] något lägre, upplevas som att de båda stallen ligger i etage och på så vis smälter samman till en enhet. Närheten till det befintliga stallet medför att transporter kan samköras och tillsyn av djuren underlättas.

Bolaget har utrett två alternativa placeringar. Enligt det första förslaget byggs det nya stallet söder om gårdscentrum. Denna alternativa placering ligger avskilt från det befintliga stallet med en genomfartsväg emellan. Byggnationen hamnar högre i landskapet och blir därmed mer synlig än vid en placering enligt huvudalternativet. Eftersom gödseln från det nya stallet ska pumpas till nya gödselbrunnar på andra sidan vägen måste ledningar dras under vägen. Detta alternativ är endast aktuellt om huvudalternativet inte skulle bifallas.

Den andra alternativa placeringen innebär att stallet byggs ca 2,5 km från befintligt gårdscentrum. Detta innebär att nya vägar, vändplan, foderförvaring, gödselbrunn och nytt stall måste byggas för att utökningen av verksamheten ska kunna genomföras på platsen. El- och vattendragning krävs också för denna placering. Det innebär också andra körvägar för transporter, genom det mindre samhället Årstad. Placeringen ligger inom ett område som anges som "*skyddad natur*".

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att ett nytt slaktsvinstall inte kommer att byggas på platsen. Verksamhetens utveckling avstannar och produktionskapaciteten bibehålls på befintlig nivå. Verksamheten bidrar då inte till att följa direktiven om att Sveriges självbesörjningsgrad ska öka.

Utsläpp till vatten och miljökvalitetsnormer

Det närmaste vattendraget är Fjällalundabäcken som mynnar ut i Ätran, vilket också flera andra diken och dräneringssystem i omgivande jordbruksmark gör. För växtodlingen tillämpas fasta skyddsavstånd intill vattendrag. Den planerade utökningen innebär inget direktutsläpp till ytvatten. Den påverkan som kan uppstå är indirekt via jordbrukets näringsläckage från spridning av gödsel på åkermark. Gödsel transporteras i slutna kärl och lagras i täta brunnar. Spill av gödsel omhändertas för att förhindra näringsläckage. Biogödsel kommer att lagras i de gödselbrunnar som är bäst placerade inför spridning av gödseln på åkermark.

Den planerade utökningen av slaktsvinsproduktionen vid JS Gris AB:s anläggning i Falkenberg bedöms inte medföra någon risk för att gällande miljökvalitetsnormer (MKN) överskrids. Verksamheten ligger utanför vattenskyddsområde och Natura 2000-områden, och inga recipienter påverkas direkt. Utsläpp till luft i form av ammoniak kommer att minimeras genom tekniska lösningar som effektiv gödselhantering, optimerad ventilation samt restlöst och tidsstyrt fodersystem.

Gödsel från det nya stallet kommer att hanteras i ett slutet vakuumsystem där den pumpas till lagringsbrunnar med tak, vilket minimerar emissioner till luft och vatten. Tvättvatten leds till gödselbrunnar och inga utsläpp sker till ytvatten. Vattenförbrukningen dokumenteras och optimeras löpande.

Verksamheten bedöms därmed vara förenlig med miljökvalitetsnormerna enligt 5 kap. miljöbalken och medverkar till att uppfylla miljökvalitetsmålen "Ingen övergödning" och "God bebyggd miljö".

Verksamheten har eget omhändertagande av avloppsvatten och tvättvattnet som kommer från stallarna samlas i gödselbrunnar och sprids sedan på åkermark.

Utsläpp till luft och lukt

Ammoniakavgången från stallarna kommer att begränsas genom att:

- Verksamheten använder väl avvägda foderstater och fasutfodring för att minimera kvävehalten i gödseln.
- Ventilationen styrs för att uppnå optimal lufthastighet, luftflöde och riktning, både för grisarna och djurskötarna. Det nya stallets utformning kommer att minska ammoniakavgången från gödseln.

All gödsel från det nya slaktsvinstallet kommer att pumpas till två nya gödselbrunnar med tak, vilka kommer att anläggas på fastigheten Allberg 3:2. I det nya stallets gödselsystem kommer det att finnas ett vakuumsystem under boxarna. En lucka öppnas manuellt när det är dags för tömning vilket gör att gödseln förblir orörd från att den kommit igenom spalten i golvet tills att den pumpas i ledningar under marken till gödselbrunn. Rekommendationen är att tömma varannan vecka men tömning kan även komma att ske varje vecka.

Lukt från djurhållning förekommer alltid, men den bedöms inte öka nämnvärt i samband med utökning av verksamheten. Om man bygger enligt huvudalternativet är gårdsbilden fortsatt samlad vilket minskar spridningen av lukt jämfört med om stallen placeras mer utspridda i enlighet med de alternativa lokaliseringsalternativen. Hittills har det inte inkommit några klagomål på lukt från den befintliga verksamheten.

Den samlade bedömning är att även om verksamheten utökas så kommer inte luktförekomsterna öka. Det är främst vid tömning av stallet som lukt förekommer från stallarna och intervallen för detta kommer i princip vara samma som i befintlig verksamhet. All gödsel kommer att hanteras i biogasanläggning innan spridning sker på åkermark. Spridning av stallgödsel medför mer lukt än vad spridning av biogödsel gör.

Gödselhantering

Den mängd gödsel som produceras i verksamheten beräknas att uppgå till ca 8 640 m³ per år. All gödsel kommer att avyttras till biogasanläggning och biogödsel tas sedan tillbaka till gården och sprids på åkermark. Bolaget planerar att bygga två nya gödselbrunnar på den aktuella fastigheten Allberg 3:2. I stallarna kommer utgödslingssystemet att skötas via vakuumsystem.

Avfall

Sortering av avfall från gården görs i fraktionerna: plast, trä, metall, glas, elektronik. Farligt avfall utgörs av stickande och skärande föremål, batterier, lysrör, oljespill. Allt avfall sorteras och förvaras på säkert och avgränsat mot övrig verksamhet. Kadaver förvaras i container på platta och hämtas av lantbrukstjänst. Farligt avfall samlas in och hämtas av företag som har tillstånd att transportera farligt avfall.

Energi

Verksamhetens elförbrukning förväntas öka från ca 95 000 KWh per år till 234 000 KWh per år.

Verksamheten arbetar aktivt för att minska energianvändningen och därigenom sin klimatpåverkan. Solceller med en kapacitet på 50 kW täcker en betydande del av elbehovet i befintliga byggnader. Värmeåtervinning sker via gödselns spillvärme som används till liggytor för nyinsatta grisar, vilket ger god energieffektivitet. Ventilationssystemet styrs automatiskt för att bibehålla optimala klimatförhållanden och minimera elförbrukning.

Det nya stallet kommer att uppföras med energieffektiva material och isolering, vilket bidrar till lägre uppvärmningsbehov och ett stabilt inomhusklimat året runt.

Vattenuttag

Vattenförbrukningen i verksamheten kommer att öka från ca 87 500 liter per vecka till ca 216 000 l per vecka. Tillgången på grundvatten är god i området och den befintliga borrade brunnen har god tillförsel av vatten och bedöms också vara tillräcklig även efter utökningen. Den närmaste grannens vattenbrunn ligger på ett avstånd om ca 300 meter från verksamheten.

Buller

För stallbyggnadernas ventilation används lågvarviga energieffektiva ventilationsfläktar med lågt driftljud. Fläktar och drivmotorer är placerade inne i stallbyggnaden, vilket bidrar till att dämpa bullret från dem. Dörrarna till stallen hålls stängda. Det finns vibrationsdämpande infästningar på maskiner och hårdgjorda vägar minskar skrammel och ojämnhetsljud från transporter. Transporter planeras i huvudsak att ske under dagtid mellan kl. 06-18.

Transporter

Transporterna i verksamheten förväntas öka från 197 transporter per år till 987 transporter per år. Transporterna redovisas som transportrörelser. Vid beräkning av antalet transporter har bolaget inte räknat bort att det i många fall lämnas biogödsel på gården, samtidigt som stallgödsel hämtas upp. Detta innebär minskade körningar och därmed minskade bullerstörningar. Biogödsel kommer att transporteras till de gödselbrunnar som är bäst placerade inför kommande spridning, vilket innebär att alla transporter inte kommer att gå till fastigheten Allberg 3:2. Dieselförbrukningen för interna transporter med traktor förväntas öka från 4 500 liter per år till 5 000 liter per år.

Transport	**Antal transporter/år nu**	**Antal transporter/ år efter utökning**
Foder	52	132
Djurtransport in	18	45
Djurtransport ut	27	70
Gödseltransport ut	100	370
Biogödseltransport in	-	370
Totalt antal lastbilar	**197**	**987**

Risker

I händelse av en brand kommer grisarnas boxar och vakuumsystemet att fungera som uppsamling av släckvatten. Den nya byggnaden kommer att vara ca 125 x 34 x 4 meter och vid en fullt utvecklad brand beräknas det behövas 200–300 m^3 vatten. Den största delen av det vattnet kommer att avdunsta vid släckningsarbetet och det förväntas kvarstå ca 100 m^3 kontaminerat släckvatten. När stallarna inte kan lagra mer släckvatten förväntas vattnet rinna ut på åkern öster om stallet.

Vid en mindre brand kommer släckvatten att kunna omhändertas genom invallningar i stallet. Släckvattnet leds via gödselrännor till täta gödselbrunnar. Det nya stallets gödselsystem med vakuumtömning under boxarna kommer att vara överdimensionerat och kommer att kunna rymma stora delar av det eventuella släckvatten som uppkommer vid en brand. Den beräknade volymen är 1 300 m^3.

Vid en eventuell brand kommer brandrök att påverka närmiljön temporärt. Risken för långsiktig miljöpåverkan bedöms som låg, eftersom uppsamling och hantering av släckvatten kan ske inom anläggningens befintliga system.

Vid en större brand där totalförstörning av byggnaderna förväntas, kommer räddningsinsatsen att riktas så att branden inte sprider sig till angränsande byggnader. [En] räddningsinsats där den övertända byggnaden får brinna ner och vatten används för att skydda angränsande hus, gör att mängden kontaminerat vatten minskar.

Tättingar kommer att finnas för att lägga på dagvattenbrunnar, vilka också kan användas för att förhindra att utsläpp av oljor eller diesel sker på verksamhetsområdet.

BAT-slutsatser

Verksamheten omfattas av industriutsläppsreglerna (IED) och de relevanta BAT-slutsatserna redovisas i ansökan. För vissa parametrar, framför allt kväve, fosfor och ammoniak per djurplats, ligger resultaten i överkant av gränsvärdena i den befintliga verksamheten. Alla beräkningar och uppföljningar sker enligt Jordbruksverkets och Naturvårdsverkets metoder.

Ammoniakförlusten från stallarna beräknas med stallbalans i Jordbruksverkets program VERA. För den befintliga produktionen under 2024 uppgår ammoniakavgången till 2,1 kg NH_3 per djurplats och år, vilket ligger inom ramen för gränsvärdet för BAT 30 (0,1-2,6 kg NH_3). Vid beräkning av ammoniakavgången för den planerade verksamheten (6 020 platser för slaktsvin) blir värdet 1,3 kg NH_3 per djurplats och år.

I de befintliga stallarna hanteras gödseln som flytgödsel med daglig skraputgödsling. Golven består i huvudsak av fast betong med ca 20 % spaltgolv och smala gödselkällare. Golven strös med torrt och rent strö, vilket minskar ammoniakavgången. Gödselbrunnarna kommer att vara täckta med tak eller stabilt svämtäcke, vilket ytterligare reducerar ammoniakutsläppen.

Verksamheten använder sig av foderstater som är baserade på foderanalyser och tillämpar fasutfodring, vilket innebär att fodret anpassas till grisarnas behov under olika produktionsfaser. Foderförbukningen per omgång registreras och utvärderas löpande och produktionsresultat och foderutnyttjande följs upp i PigWin samt genom stallbalanser.

Inkomna yttranden

Av det yttrande som kommit in framgår bl.a. följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser inga hinder till ändring av verksamheten enligt ansökan. Nämnden har inte mottagit några klagomål kopplat till lukt eller buller från djurhållningen på den befintliga verksamheten. Utifrån den tillsyn som miljö- och hälsoskyddsnämnden har bedrivit på befintlig verksamhet har inget framkommit som talar för att verksamheten inte är lämpad att utökas.

Miljöprövningsdelegationens överväganden

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att JS Gris AB har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån sökandens redovisning att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten avses bedrivas och att det därför inte krävs en statusrapport enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Industriutsläppsverksamhet

Den sökta verksamheten berörs av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU.

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. För verksamheten finns

fastställda BAT-slutsatser med begränsningsvärde för ammoniakutsläpp från stallar, så kallad BAT-AEL. För slaktgrisar ska intervallet 0,1–2,6 kg NH_3 per djurplats och år kunna innehållas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten kommer att vara förenlig med kravet på bästa tillgängliga teknik, om den bedrivs i enlighet med befintliga och nu tillkommande villkor och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas.

Tillåtlighet

Planförhållanden

Enligt 2 kap 6 § miljöbalken får tillstånd inte meddelas i strid med gällande detaljplan eller områdesbestämmelser. Det aktuella området omfattas inte av någon sådan reglering.

I gällande översiktsplan anges att jordbruksmark är en viktig samhällsresurs som endast bör bebyggas för att tillgodose betydelsefulla samhällsintressen om ett lämpligt lokaliseringsalternativ saknas.

Utsläpp till luft

Minimering av ammoniakutsläpp från lagring av stallgödsel är en viktig åtgärd för att nå det nationella miljömålet *Ingen övergödning* och för att minimera risken för luktstörningar. Bolaget har redovisat att gödseln kommer att lagras i gödselbrunnar med tak eller svämtäcke. Två nya gödselbrunnar med tak kommer att anläggas i närheten av det nya stallet. Gödseln kommer att transporteras till en biogasanläggning och biogödsel kommer att transporteras tillbaka till gården för spridning på åkermark.

Det kväve som tillförs vid utfodring och som inte tas upp av djuren hamnar i gödseln. Redan när man utfodrar djuren kan man göra åtgärder för att minimera ammoniakförlusterna. Att optimera foderstaten för råproteinhalt och aminosyrasammansättning sänker gödselns kväveinnehåll och därmed ammoniakavgången från gödseln. Bolaget avser att bland annat tillämpa foderstyrning med fasutfodring, vilket bidrar till minskade kväveutsläpp från stallbyggnaderna och lagringsbehållarna för gödsel.

Miljökvalitetsnormer och utsläpp till vatten

Förluster av kväve från stall och lagringsutrymmen minimeras i enlighet med bästa möjliga teknik och BAT-slutsatser. I stallarna används fasutfodring och väl avvägda foderstater med låg proteinhalt för att minska kväveutsöndringen i gödseln. Ventilationen optimeras för att minimera ammoniakförluster. Gödsel från det nya stallet

kommer att gödslas ut med ett vakuumsystem och lagras i två nya gödselbrunnar med tak.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, med angivna skyddsåtgärder och fastställda villkor, inte försämrar möjligheterna att uppfylla miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten Ätran.

Buller, lukt och omgivande bebyggelse

Den närmaste bostaden ligger cirka 300 meter från den planerade anläggningen. Gödseln kommer att täckas vid lagring och verksamheten kommer att bedrivas med betryggande avstånd till närliggande bostäder. Spridningen av biogödsel förväntas ge upphov till mindre lukt än vid spridning av stallgödsel. Miljöprövningsdelegationen bedömer att djurhållningen är av sådan omfattning att störande lukt kan uppkomma vid vissa väderförhållanden och särskilt i kombination med hantering av grisgödsel, exempelvis vid transport eller spridning av stall- och biogödsel.

Bullret från verksamheten bedöms vara begränsat. Bolaget kommer att optimera transporterna för att undvika onödiga körningar. Buller från fläktar och utrustning begränsas genom ljuddämpade installationer, stängda stallbyggnader och regelbundet underhåll. Bedömningen är att riktvärdena i *Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*, inte kommer att överskridas.

Miljöeffekterna från den befintliga verksamheten är kända och med de åtgärder som bolaget har beskrivit och de skyddsåtgärder som fastställs i villkor, bedöms inte någon oacceptabel störning p.g.a. lukt eller buller uppkomma från den planerade verksamheten. Viss lukt får dock accepteras av dem som bor eller vistas i en jordbruksbygd.

Miljömål

De miljömål som berörs av verksamheten är bl.a. Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Frisk luft och Begränsad klimatpåverkan. Med hänsyn till de åtgärder som bolaget angett i ansökan och med de villkor som fastställs för verksamheten bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten är förenlig med de berörda miljömålen.

Avvattning av gödsel

Bolaget yrkar att villkor 4 avseende avvattning av gödsel ska upphävas.

Eftersom det inte längre sker någon avvattning av gödsel i verksamheten bedömer Miljöprövningsdelegationen att bolagets yrkande kan bifallas.

Eftersom avvattningen slutligt har upphört, återkallar delegationen också tillståndet i denna del (24 kap. 3 § första stycket 5. MB).

Motivering av tillkommande villkor

Villkor 12 - tvätt- och spolvatten

Hantering av tvätt- och spolvatten, som kan innehålla mindre mängder rengöringsmedel och näringsämnen, kan förorena mark och vatten vid utsläpp. Det finns därför miljömässiga skäl att reglera hanteringen av sådant vatten för att minimera risken för att mark eller vatten förorenas. Detta bör ske genom krav på uppsamling i täta behållare med en lagringskapacitet som motsvarar minst 10 månaders produktion av tvätt- och spolvatten.

Villkor 14 – skriftliga avtal

Bolaget har yrkat ett villkor om att det ska finnas avtal med gödselmottagare som omfattar den under året beräknade gödselproduktionen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sådana avtal bör vara skriftliga och upprättas när verksamheten själv inte har tillräcklig spridningsareal eller om det behöver finnas annan avsättning för gödseln. Villkoret syftar till att den gödsel som uppkommer i verksamheten ska kunna omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt. Skriftliga avtal gör det möjligt att kontrollera att tillräcklig avsättning finns.

Villkor 15 - lagring av rötrest (biogödsel)

Det är viktigt att lagring av rötrest från en biogasanläggning sker så att utsläpp av metan och ammoniak minimeras. Rötrest bör därför lagras under fast eller flytande tak, vilket minimerar utsläppen och begränsar lukt.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att tak på brunnar med organiska gödselmedel är att betrakta som bästa möjliga teknik och att det därför är en rimlig åtgärd att lagring av rötrester sker under tak.

Villkor 16 - avveckling

Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkoret är motiverat för att säkerställa att verksamheten, när den helt eller delvis upphör,

avvecklas på ett sådant sätt att risken för olägenhet begränsas. Vid avveckling kan exempelvis kemikalier och avfall finnas kvar inom verksamhetsområdet som behöver tas om hand på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Motivering av ändrade villkor

Villkor 2 - lagring av gödsel

Bolagets förslag till ändring av villkoret är i huvudsak i linje med hur ett sådant villkor brukar föreskrivas idag. Den del av villkoret som rör avvattning av gödsel är inte längre aktuell, eftersom någon avvattning inte längre sker i verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att kravet på fast tak på nyuppförda gödselbehållare ska kvarstå. Verksamheten ligger inom ett nitratkänsligt område. Bolaget har i ansökan redovisat att tak kommer att anläggas på de två nya gödselbrunnarna, vilka kommer att uppföras på gården. Bästa möjliga teknik vad gäller att förhindra ammoniakavgång från flytgödselbrunnar bedöms vara att ha ett fast tak (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 december 2009 i mål nr M 8945–08). Miljöprövningsdelegationen anser att det är viktigt att begränsa utsläpp av ammoniak och växthusgaser från verksamhetens gödsellagring. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är ekonomiskt rimligt att sökanden anlägger tak på de nya gödselbehållarna. Med tak avses ett tättslutande fast eller flytande tak. Med flytande tak avses exempelvis flytande plastduk eller plastmoduler och inte svämtäcke.

Villkor 10 - buller

De yrkade bullernivåerna är de som idag normalt föreskrivs som villkor. Det har i ärendet inte framkommit några skäl som motiverar strängare eller mildare krav än dessa. Det föreligger inte några direkta förutsättningar för momentana ljud nattetid. Bullervillkoret bör därför kunna ändras i enlighet med gällande praxis.

Villkor 13 - kemiska produkter och avfall

Bolaget önskar att villkor 13, avseende hantering och lagring av kemiska produkter och avfall, ska kvarstå i sin helhet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkoret bör ändras så att det även omfattar kravet på att flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras på tät invallad yta samt skyddas mot påkörning och nederbörd. Det är viktigt att förvaring, lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett

betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt.

Motivering till avslag av ändring av villkor

Villkor 6 –spridning av gödsel

Enligt befintligt villkor ska minst halva gödselproduktionen spridas med myllningsaggregat eller brukas ned inom 1 timme efter spridning. Enligt bolagets yrkande om ändring av villkoret ska gödsel som inte sprids på växande gröda (d.v.s. spridning på obevuxen mark) ske med antingen myllningsaggregat eller brukas ner i marken inom 4 timmar från spridningen. Bolaget har angett att huvudregeln enligt *Jordbruksverkets föreskrifter* (SJVFS 2021:37) är att spridning av stallgödsel inom nitratkänsligt område på obevuxen mark ska myllas eller brukas ned inom 4 timmar. Biogödseln luktar mindre vid spridning och har en lägre ammoniakavgång.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att spridning av flytande biogödsel kan medföra betydande ammoniakavgång. Rötrest från biogasframställning innehåller generellt en större andel ammoniumkväve och har högre pH-värde än flytgödsel, vilket kan innebära stor potential för ammoniakavgång (*Jordbruksverkets jordbruksinformation 16–2023, Ta vara på kvävet! God jordbrukarsed för att begränsa ammoniakförluster*). Ammoniakavgången är som störst under de första timmarna efter spridning och en snabb nedbrukning är av stor betydelse för att begränsa utsläppen. Enligt *Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/302 om fastställande av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris* är bästa tillgängliga teknik för att minska ammoniakutsläpp till luft från stallgödselspridning att bruka ned gödseln så snart som möjligt.

Delegationen bedömer att bolaget inte har visat att en förlängning av tiden för nedbrukning, från en till fyra timmar, kan ske utan en ökad miljöpåverkan. Bolaget har inte redovisat något underlag som styrker att den aktuella biogödseln medför lägre ammoniakavgång. Det har därmed inte framkommit tillräckliga skäl för att medge den föreslagna ändringen av villkoret och bolagets yrkande ska därför avslås.

Delegation

D1 - avveckling

Eftersom det på förhand är svårt att förutse vilka förhållanden som råder vid tidpunkten för avveckling och vilka åtgärder som då

behövs, bör tillsynsmyndigheten ges möjlighet att föreskriva ytterligare villkor för omhändertagande av kemikalier och avfall. Delegationen säkerställer att kvarvarande kemikalier och avfall inte medför en risk för förorening eller annan negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

Verkställighet

När det finns skäl till det får prövningsmyndigheten enligt 22 kap. 28 § miljöbalken förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Det ankommer på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande. Miljöprövningsdelegationen bedömer, mot bakgrund av de skäl som sökanden åberopar, att det föreligger beaktansvärda nackdelar för sökanden att invänta ett lagakraftvunnet beslut. Nackdelarna får anses väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande ska inväntas. Sökandens yrkande om verkställighetsförordnande ska därför bifallas.

Igångsättningstid

Bolaget har yrkat en igångsättningstid om tre år för den planerade anläggningen. Miljöprövningsdelegationen bedömer att denna tid kan godtas.

Sammanfattning

Genom de åtaganden som sökanden gjort och de försiktighetsmått som föreskrivs i villkoren till detta beslut finner Miljöprövningsdelegationen att hinder inte föreligger enligt miljöbalkens hänsyns- och tillåtlighetsregler mot att meddela sökanden tillstånd till den verksamhet som avses bedrivas.

Information

Eventuellt omhändertagande och behandling av sanitärt avloppsvatten från verksamhetens personalutrymmen har inte omfattats av denna prövning, utan får hanteras i särskild ordning av tillsynsmyndigheten.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefsjurist Peter Jupén, ordförande, och Karin Sigvardsson, miljösakkunnig. Miljöhandläggare Sabine Karlsson har varit föredragande, men inte deltagit i beslutet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

- Naturvårdsverket; registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten; havochvatten@havochvatten.se
- Jordbruksverket; jordbruksverket@jordbruksverket.se
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun; miljo.halsa@falkenberg.se
- Länsstyrelsen i Hallands län; halland@lansstyrelsen.se
- Hushållningssällskapet Halland; asa.lundin@hushallningssallskapet.se

Bilaga

1. Karta över verksamhetsområdet

Bilaga 1

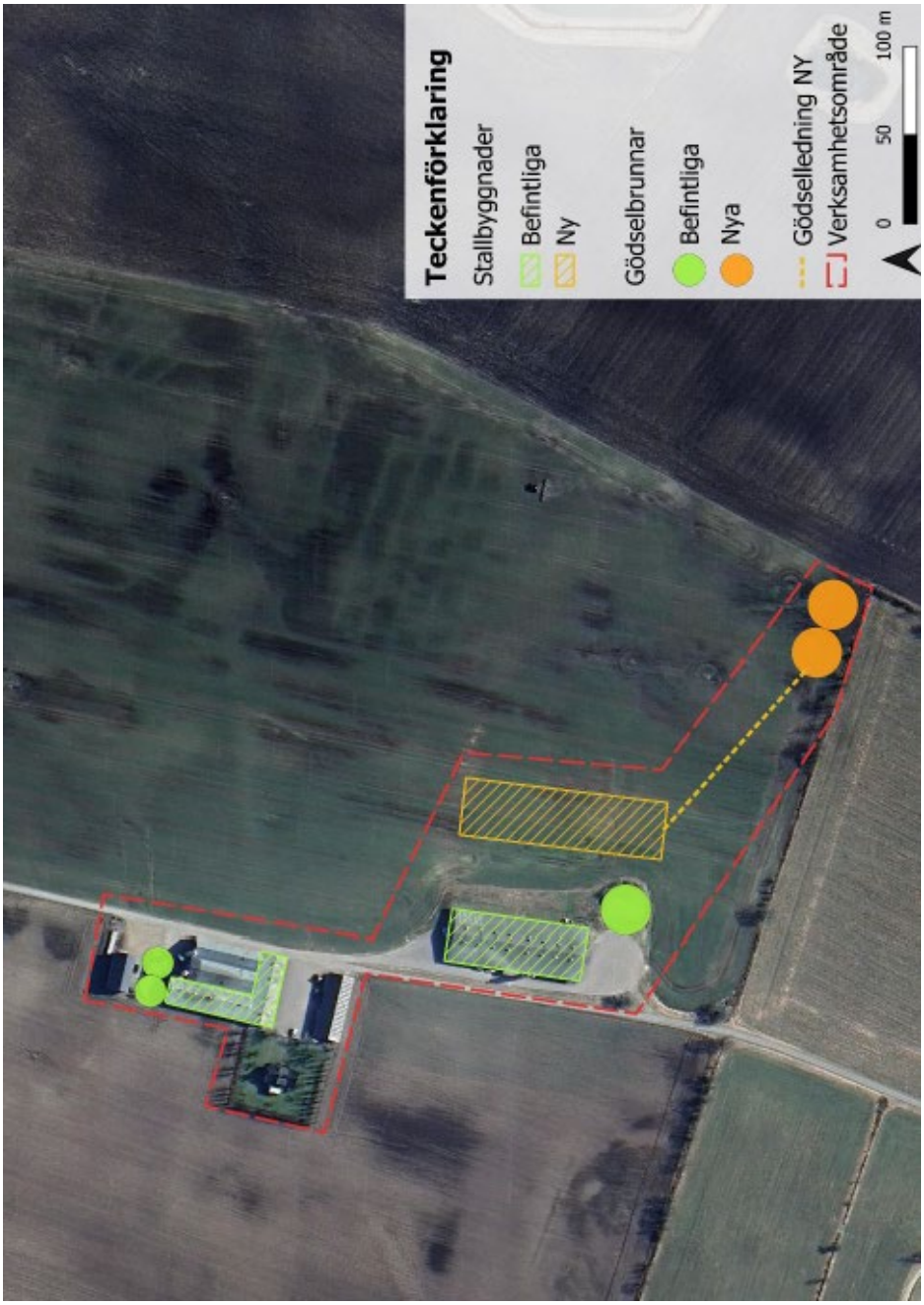

Bild 1: Karta över verksamhetsområdets gränser